

Strategienheten
Eddie Lundgren
Camilla Andersson

Åtgärdsförslag till LTP vid noder utpekade i KOMPIS

I länstransportplan för Uppsala län finns möjlighet att delfinansiera särskilda utvecklingsprojekt. Östhammars kommun har i sitt arbetet med kusten och KOMPIS-projektet identifierat ett antal noder längs med vår kust. Med LTP-satsningen öppnar sig en möjlighet att få delfinansiering för åtgärder. Östhammars kommun börjar med att föreslå och genomföra åtgärder, om medel beviljas, vid Äpskär som prioritet ett. **Prislapparna är preliminära (två stycken okända i dagsläget men kommer längre fram) och kommer att behöva justeras ju mer kunskap om detaljer som tas fram.** Fler noder har identifierats och beskrivs översiktligt nedan. Om ytterligare medel tillskjuts i framtiden kan dessa noder stå på tur.

1. Äpskär

Äpskär är en liten men viktig nod som brukar kallas porten mot skärgården. Platsen har en liten sjösättningsramp, parkeringsplatser för bil, torrtoalett och fikabord. En större betongbrygga finns, liksom en lyftkran, som båda har framtida behov av renovering. För att nyttja platsens läge som utgångspunkt för vidare färd ut i skärgården både för boende i södra skärgården, behövs ytterligare parkeringsplatser och brygganläggning samt ny toalett. Platsen används som fast angröningspunkt av boende i södra skärgården, men också som tillfällig tilläggning för besökande turister och gäster på väg norrut eller söderut.

Platsen används som upphämningsplats med passbåt för gäster till Rävstens stugby som ägs av Upplandsstiftelsen och drivs av arrendatorer. En kajakuthyrning finns också på Rävsten med Äpskär som utgångspunkt. Idag parkerar många på den stora vändplanen. Det finns behov att märka upp planen och tydligare information om området för besökande gäster. Anropsstyrd kollektivtrafik finns sommartid, men kan behöva marknadsföras tydligare och turtätheten ses över.

Inom området pågår utvecklingsprojekt baserat på underlag från en förstudie genomförd genom Leader-medel, men alla brister kommer inte kunna åtgärdas inom detta projekt. Upplandsstiftelsen kommer med medel från Landsbygdsprogrammet och egen medfinansiering skapa ytterligare parkeringsyta i området. På platsen idag råder det parkeringsbrist, vilket gör att många parkerar längs vägen och på vändplanen, vilket skapar framkomlighetsproblem. Det står ofta en större mängd bilar längs vägen ned till vändplanen under sommaren.

Inom pågående KOMPIS-projekt kommer farleden in till Äpskär att ramas/djupmätas för att vid fortsatt utveckling kunna prickas och tydliggöras som en säker farled.

Förslag på åtgärder

Åtgärd 1 Situationsplan

Först kommer en situationsplan behöva arbetas fram utifrån nedanstående åtgärdsförslag. Detta för att det ska bli tydligt vad och vart åtgärderna planeras för att åtgärderna inte ska riskera kastas ut ogenomtänkt och riskera skapa konflikt med andra parters projekt vid platsen.

Kostnad: Beräknad kostnad **ca 50 000:-**

Åtgärd 2 Handikappanpassad WC

Idag finns det enbart toalett med dassmöjlighet, vilket inte är önskvärt på platsen. Istället skulle kommunen vilja installera en handikappanpassad toalett (WC) för att tillgängliggöra dess användning för många fler. Markarbeten, byggnad och WC.

Kostnad: Beräknad kostnad **ca 200 000:-**

Åtgärd 3 Skyltning – utöver Trafikverkets skyltning

Skytningen på platsen behöver ses över ur flera hänseenden. Dels önskar kommunen, då vägen samt befintlig brygga är statlig, att Trafikverket förtydligar sin uppmarkering över vart det är tillåtet att stanna, parkering och lasta av. Det bör göras dels med nya tydligare skyltar, men också att måla asfalten. Utöver detta föreslår kommunen skyltar av mer informativ karaktär, det vill säga vart det är tillåtet att parkera, avstånd till parkering, möjlighet att sätta sig ned vid bänkar och exempelvis ta en fika. Vidare bör det skyltas upp möjlighet att kasta avfall och för vilka vilket på platsen då Äpskär blir en samlingsplats för människor som rör sig i skärgården.

Kostnad: Beräknad kostnad **ca 150 000 :-**

Åtgärd 4 Lösning för sophantering

Skapa en samordnad sophantering på platsen för både boende, sommargäster och besökare på platsen. Idag finns det tidvis två större sopcontainrar som är otydligt vem som får använda de, samt att de står på en plats nära båtar och människor vilket ibland ger oönskad lukt och ett inte tilltalande visuellt intryck. Därför föreslår kommunen en samordnad sophantering, antagligen med sobrygga eller på land för att skapa tydligt för besökare på platsen.

Kostnad: Beräknad kostnad **ca 200 000**

Åtgärd 5 Tillgänglighetspaket

Kommunen ser behov av ett tillgänglighetspaket med många mindre åtgärder för att öka användningen och tillgängligheten på land för besökare. En handikapparkering önskas nere nära bryggan. Nere vid träbryggan som kan användas för tillfällig förhöjning önskar kommunen sittplatser, antagligen bredvid eller på bryggan. Det ger möjligheter för paus vid platsen men också för besökare utan båt att ta del av platsen nära båtar och aktivitet. För att dessa sittplatser ska bli attraktiva, behöver sophanteringen i dess absoluta närhet ses över och ordnas på ett annorlunda sätt. Skyltning till närliggande intressanta platser ökar tillgängligheten för många målgrupper att upptäcka området som besöksmål.

Kostnad: Beräknad kostnad **ca 200 000 :-**

Åtgärd 6 Prickning/utmarkering av farled

Kommunen ser behov av prickning/utmarkering av farleden in till Äspskär. Detta är en förutsättning för att kunna utveckla platsen även för besökare och boende via båt. Djupmätningar sker via KOMPIS-projektet, vilket kan användas som grund för en prickning av farleden in till hamnen.

Kostnad: Beräknad kostnad **X :- (?)**

Åtgärd 7 UL-hållplats

UL-hållplatsen är idag placerad en bit bort från vändplatsen. Kommunen ser en möjlighet i att flytta ned busshållplatsen till vändplanen för att samordna med nya sittmöjligheter och närhet till bussen för resenärerna samt ett tydliggörande att vändplatsen inte ska fungera som parkeringsyta.

Kostnad: Beräknad kostnad **X :-?**

Åtgärd 8 Flytbrygga för säkrare angöring

Vidare skulle kommunen vilja installera en flytbrygga som kan användas för tillfällig förankring vid platsen vid iläggning/upptag av båt, samt för att lägga i exempelvis kajaker eller kanoter. Detta för att möjliggöra för fler att upptäcka naturen runt Äspskär och lättare kunna använd kajak, kanot och liknande som start- eller målpunkt vid platsen.

Kostnad: Beräknad kostnad **ca 30 000 :- (liknande den i Öregrund)**

2. Hargshamn

Hargshamn är en strategiskt viktig plats. Här finns en internationell djuphamn med 8,5 meters djup som mestadels används för bulktransporter. Hamnen har både väg- och järnvägsanslutning. Samhället Hargshamn är utspritt och består till största delen av friliggande villor. Utifrån besöksnäringen finns här både en större båtklubb/marina - Hargshamns marina samt Hargshamns camping. Få personer utan lokal anknytning känner till dessa angöringar. Området är känt av sportfiskare.

Läget och områdets tillgångar gör det möjligt att stärka området för besöksnäring och turism, som ett stopp på vägen längs kusten norrut från Norrtälje/Grisslehamn. Här finns både sandstrand och klippor, lätt tillgång till angränsande skärgård. Vintertid. Det finns flera utvecklingsmöjligheter både kopplat till iläggningsramp, gästplatser, parkeringsmöjligheter och boende. Behov finns också av information både på plats och via andra kanaler för att sprida information och kollektivtrafiken skulle kunna utvecklas.

Förslag på åtgärder

- **Åtgärd 1 Informationspaket**

Kommunen föreslår dels den mindre åtgärden att öppna upp befintliga bryggor för besökare med tydligare känsla att alla får använda gästplatserna. Information och skyltar föreslås även uppdateras för att gäster ska veta tydligt kring vad som gäller och finns på platsen.

Kostnad: Beräknad kostnad

- **Åtgärd 2 Säkerhetspaket**

Vid gästplatserna vil kommunen sedan stärka upp ytterligare med säkerhetsutrustning men också öka belysningen för trygghetskänsla vid platsen. Tillgången

till el & vatten vill kommunen också förbättra, där alla dessa små förslag är tänkta att ge ett tydligare helhetskänsla för besökare till Hargshamn.

Kostnad: Beräknad kostnad

3. Kallerö

Kallerö ligger i anslutning till Kallriga naturreservat. Avståndet med båt till Öregrund är 7 nautiska mil, från väg 76 är avståndet 4 km. För närvarande är Kallerö en sk naturcamping med vacker havsutsikt, promenadstigar, grillplats och utsiktspunkt. Längst ut vid Kallerö fanns en gång i tiden en hamn där man lastade båtar med järn från bruken i Forsmark, Österby och Gimo till bl.a. Sheffield i Storbritannien. Idag finns bara den gamla kajen och två järnbodar kvar. Det finns två flytbryggor med båtplatser som hyrs ut.

Platsen är intressant belägen som en mindre avstickare från farleden mellan Öregrund upp mot Gävle. Det finns behov att ersätta en trasig betongpir/kaj med en ny servicebrygga, märka ut farleden in tydligare samt rensa upp bråte som ligger i vatten. Det finns också möjlighet att använda Kallerö som en alternativ mindre tyst hamn relativt nära Öregrund och iordningställa besöksområdet ytterligare för besökare, främst sjövägen men också landvägen. En ny servicebrygga skulle också möjliggöra eventuell framtida passbåtstrafik längs kusten.

Förslag på åtgärder

- **Åtgärd 1 Säkra djup för angöring**
(Genomförs under 2018 inom KOMPIS-projektet).
Det kommunen först vill genomföra är att rama (mäta havsdjupet) fram till Kallerö för att studera vilka båtar som skulle kunna gå in till området, för att senare kunna utveckla platsen när man känner till platsens möjligheter. Vidare skulle eventuellt bråte som kan ställa till det för båttrafiken rensas bort.
Kostnad: ca 20 000 :-
- **Åtgärd 2 Toalett och parkering**
Kommunen ser behov att byta ut befintlig toalett mot en modern handikappanpassad toalett (WC) samt utöka parkeringsplatserna, för att fler ska kunna få tillgång och nå platsen.
Kostnad: X :-
- **Åtgärd 2 Informations- och tillgänglighetspaket**
Kommunen vill genomföra ett informations- och tillgänglighetspaket, likt vid Äpskärs, med många mindre åtgärder för att öka användningen och tillgängligheten på land för besökare. Det ska ske i form av dels förtydligade skyltar över vart rastplatser/fika- och rekreationsplatser finns, förtydliga gångstråk, utöka sittplatser. Grillplatser ska skapas på platsen som ska vara tillgängliga för alla besökare. Samtidigt ska dock en lugn naturupplevelse vara i fokus på platsen.
Kostnad: X :-
- **Åtgärd 4 Brygganläggning**
Idag på Kallerö finns en bryggkonstruktion som är i undermåligt skick, vilket kan utgöra en säkerhetsrisk. Bryggan skulle behöva rivas och en ny brygga anläggas för besökande båtar till Östhammar som vill ha en lugnare plats än Öregrund. Den nya bryggan skulle tillgängliggöra en plats som inte idag kan nå

förutom med små fritidsbåtar. Utöver ny brygga kan även gästplatser skapas så platsen är öppen för alla.

Kostnad: X :-